

Til høringen om endringer i Arbeidsmiljøloven

Siden 1977 har vi i Norge hatt hovedregel om fast ansettelse, og at midlertidige ansettelser kun skal skje hvis arbeidet er av midlertidig karakter. I arbeid av permanent karakter skal det være faste ansettelser, med en prøvetid. Vi mener regjeringens forslag vil undergrave denne hovedregelen.

Regjeringens forslag om en generell adgang til å ansette midlertidig, uten dagens vilkår i §14-9, vil innebære at alle jobber i prinsippet kan utlyses midlertidig. Dette lar seg ikke forene med et ønske om at faste ansettelser skal være hovedregelen i Norge. Det er liten tvil om at hvis regjeringens høringsforslag blir vedtatt, vil det bli utlyst færre faste stillinger og flere midlertidige. Det vi nå vet tilsier at nettoeffekten er at det ikke blir flere jobber, men at flere må ta til takke med midlertidige stillinger.

En av de sterkeste anbefalingene til europeiske land fra OECD på 1980- og 1990-tallet var å øke muligheten for midlertidige ansettelser, for å gjøre det lettere å komme inn i arbeidslivet. Mange land fulgte OECDs råd. Siden viste det seg at sysselsettingen *kan gå ned* når man åpner for flere midlertidige stillinger. OECDs Employment Outlook 2013 referer en studie som avviser at man kan fastslå en sammenheng mellom flere midlertidige stillinger og økt sysselsetting. Faste stillinger erstattes av midlertidige. Men om OECD har kommet til ny kunnskap, bygger regjeringens forslag på teorier som OECD la til grunn for 20-30 år siden

I Norge er det færre på midlertidige ansettelser enn i de fleste OECD-land – drøyt 8 prosent av alle ansatte. Dagens regelverk gir tilstrekkelig fleksibilitet til å håndtere midlertidige oppgaver og vikarjobber. I Sverige, der de har mer liberale regler, er andelen 16 prosent. Hvor høyt regjeringens forslag vil bringe Norge er ikke godt å si på forhånd. Det vi vet fra Sverige, er at ungdom og kvinner er spesielt utsatt for midlertidighet.

Omfattende internasjonal forskning viser at det er en sammenheng mellom dårlig helse og midlertidige ansettelser. Midlertidige ansettelser gjør det vanskeligere for gravide i arbeidsmarkedet, fordi det bare er å la midlertidige kontrakter løpe ut, uten å ha kravet om at en oppsigelse skal være saklig. Midlertidige ansettelse gjør det også vanskeligere å få boliglån og etablere seg. Det investeres mindre i midlertidige ansatte, noe som har konsekvenser for oppbygging av ferdigheter og produktivitet. Økt bruk av midlertidighet svekker arbeidstakerne og gjør deres hverdag mer usikker.

I arbeidsmarkedet har vi en stor utfordring knyttet til sosial dumping og økende

arbeidslivskriminalitet. Det er ikke noen grunn til å gjøre arbeidslivet mindre ryddig. Det er ingen grunn til å bevege seg i retning av et løsarbeidersamfunn.

Etter Fellesforbundet avd. 57 – Nord Rogaland syn vil flere av forslagene kunne få vidtrekkende konsekvenser. Vi er spesielt bekymret for forslaget om en generell adgang til midlertidige ansettelser. Vår vurdering er at det kan bidra til å undergrave faste ansettelser som hovedregelen i norsk arbeidsliv. Vi mener videre at forslagene om adgang til økt bruk av overtid, økte rammer for gjennomsnittsberegning av arbeidstid og en mer generell åpning for søndagsarbeid vil endre arbeidslivet vårt. Det vil svekke den enkelte arbeidstakers innflytelse over egen arbeidssituasjon, det vil føre til økt risiko for helseskader, svekke de tillitsvalgte rolle og dermed også forrykke balansen mellom partene i arbeidslivet.

Vi har et godt arbeidsliv i Norge, men arbeidslivet utfordres også. Med åpnere grenser, større innslag av useriøse aktører og stor arbeidsinnvandring er det mer krevende enn før å sikre ryddige forhold i arbeidslivet. For oss er et seriøst arbeidsliv et godt organisert arbeidsliv med tariffavtaler som regulerer lønns- og arbeidsvilkår. Det er et arbeidsliv som ikke ødelegger helsa, som fremmer produktivitet og som er fritt for skattesnusk og andre omgåelser av lov- og regelverk. Vi mener et seriøst arbeidsliv bidrar til rettferdig konkurranse, og et arbeidsliv fritt for økonomiske unndragelser gir grunnlag for mer velferd. Vi tror ikke forslagene som er fremmet vil rasere vårt arbeidsliv, men det vil gjøre det enda mer vanskelig å opprettholde og utvikle et godt arbeidsliv. Flere av forslagene vil etter vårt syn bidra til å føre arbeidslivet i feil retning. Vi frykter at når rammene for å kunne ansette midlertidig utvides og når det åpnes for å kunne arbeide mer og lenger på ugunstige tidspunkter, vil det lettere kunne sette en ny standard i arbeidslivet der de bedriftene som benytter seg av denne adgangen, er de som vinner fram i konkurransen. Derfor går Fellesforbundet avd. 57 - Nord Rogaland imot de fleste forslagene som er fremmet i høringsnotatene fra departementet.

Fellesforbundet avd. 57 – Nord Rogaland gir sin tilslutning til forslaget om utvidede strafferammer. Spesielt gjelder dette innenfor allmenngjøringslovens område, der det i dag ikke er sammenheng mellom gevinsten som kan oppnås gjennom lovbrudd og mulige konsekvenser. Vi er også enige i at det skal være adgang til å straffeforfølge medvirkning.